

لحظه ای قامل

photo : Ehsan Karali

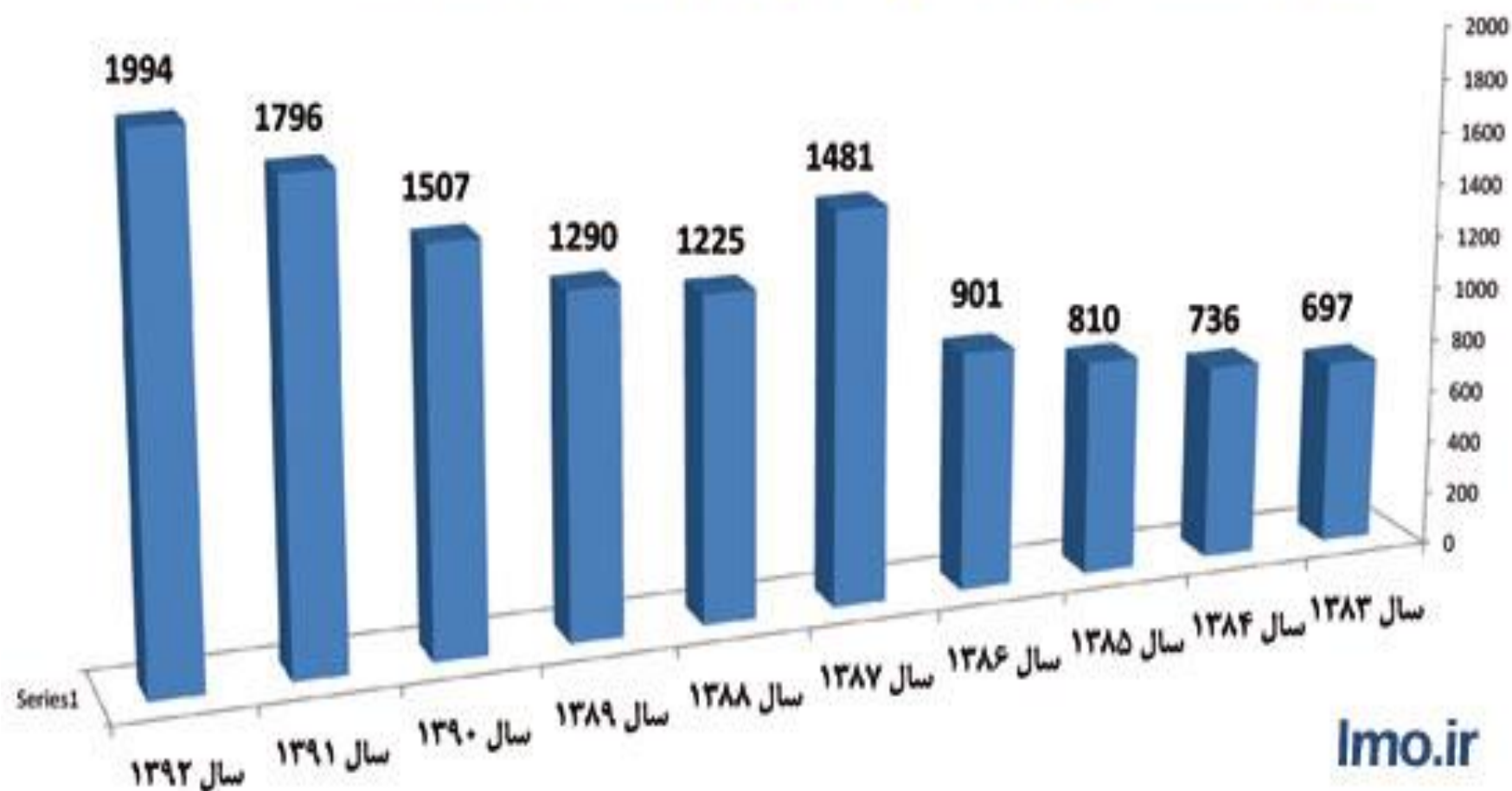

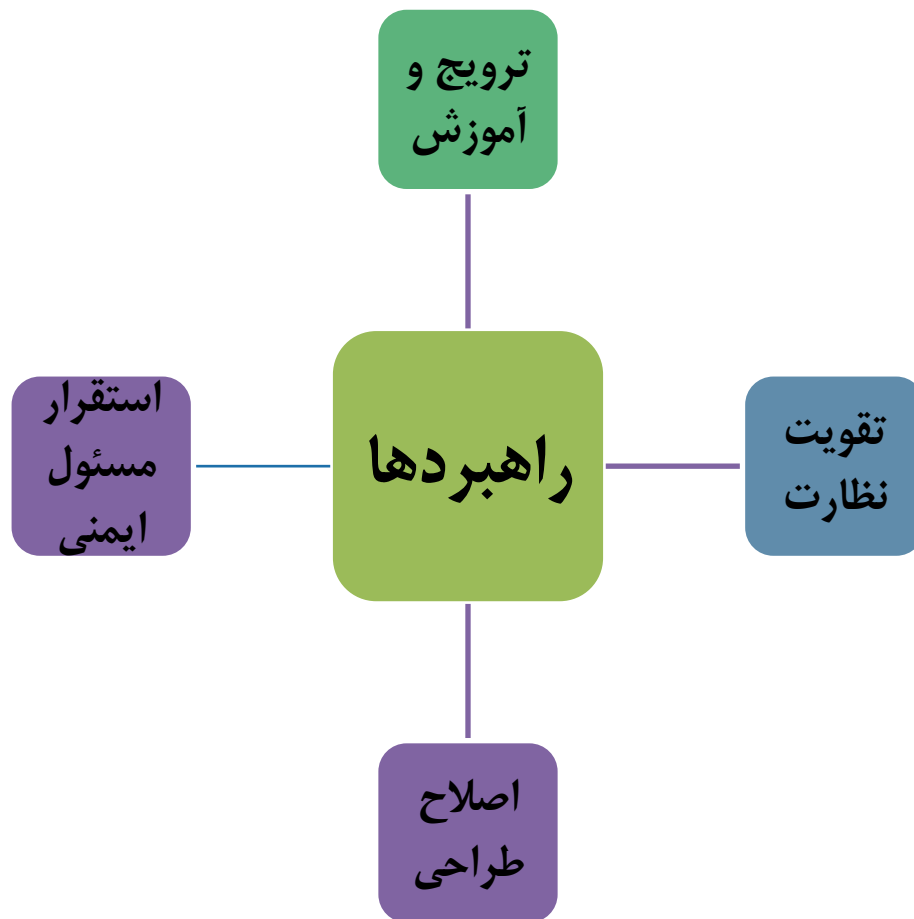
photo : Ehsan Kamali

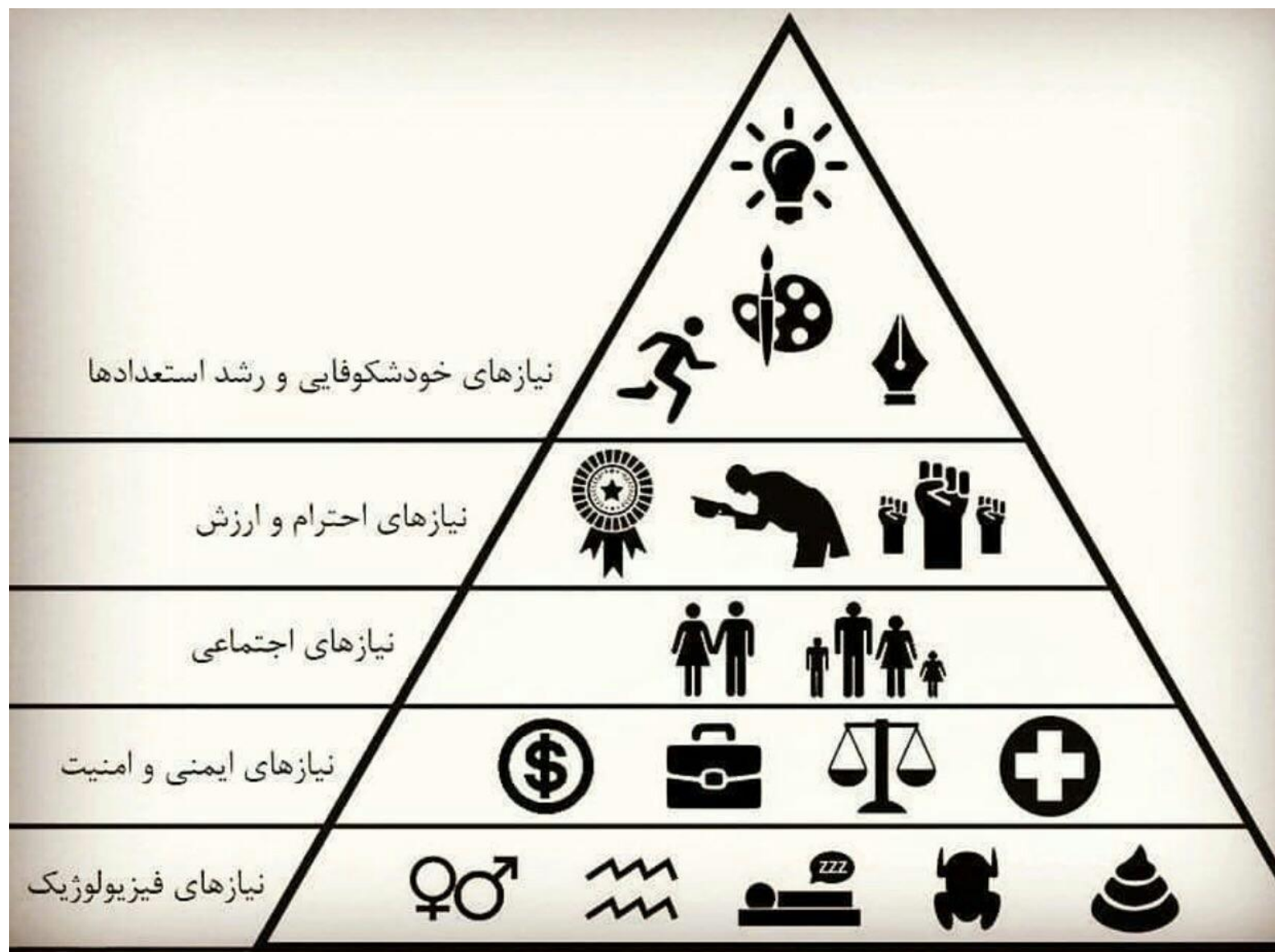
photo : Ehsan Kamali

نمودار مقایسه ای مرگ های ناشی از حوادث کار از سال ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۲

**اصلی ترین و مهم ترین اقدام برای ایمن سازی
کارگران آگاه سازی آنها نسبت به خطرات است
بدون توسعه آموزش در زمینه پیشگیری از حوادث
موفقیتی نخواهیم داشت.**

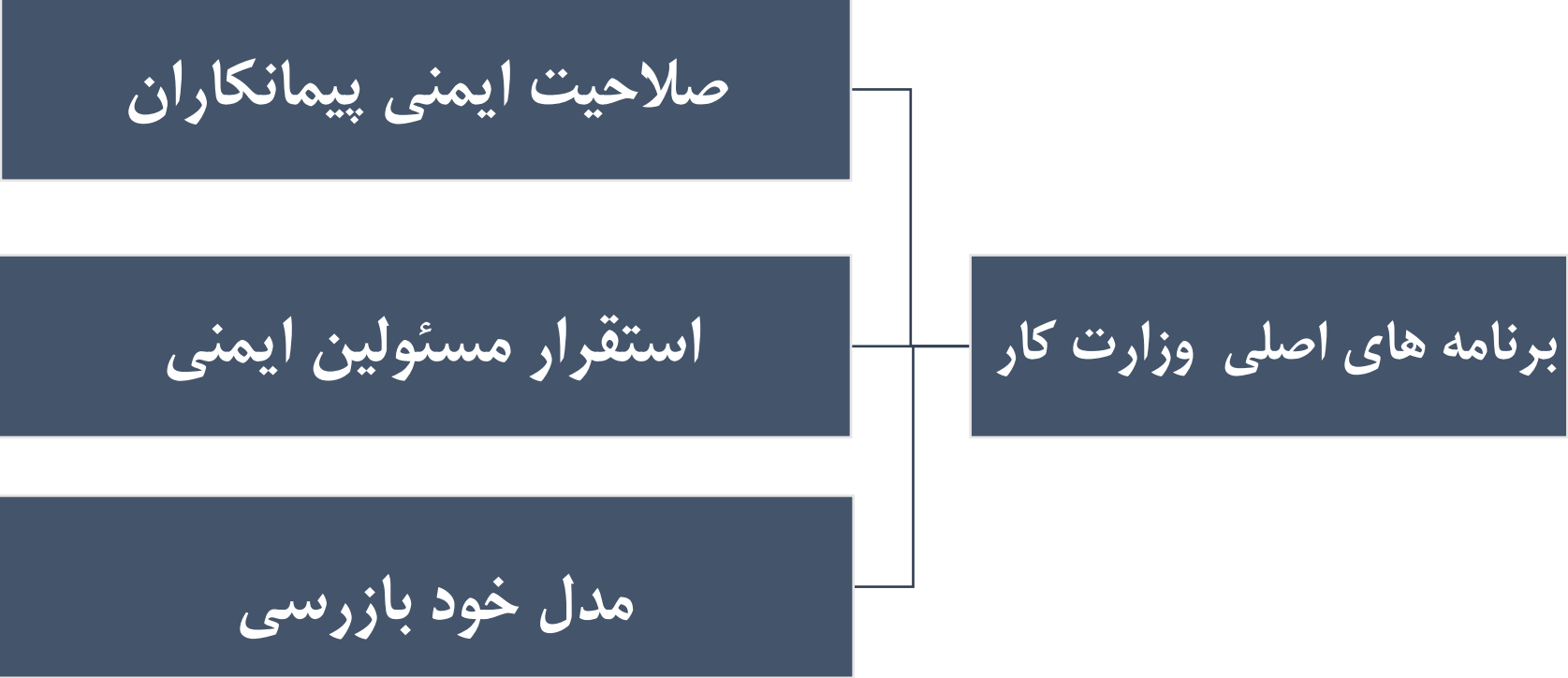
برنامه های وزارت کار

صلاحیت ایمنی پیمانکاران

استقرار مسئولین ایمنی

مدل خود بازرسی

برنامه های اصلی وزارت کار


```
graph LR; A[صلاحیت ایمنی پیمانکاران] --- C[برنامه های اصلی وزارت کار]; B[استقرار مسئولین ایمنی] --- C; D[مدل خود بازرسی] --- C;
```

صلاحیت ایمنی پیمانکاران

بخشنامه شماره ۵ معاونت روابط کار در خصوص آموزش ایمنی کار

مدیران کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها

با سلام و احترام

در راستای گسترش آموزش ایمنی کار به عنوان یکی از ارکان ارتقای فرهنگ ایمنی در جامعه کارگری و کارفرمایی کشور و پیرو ابلاغ شیوه‌نامه‌های جامع آموزش ایمنی پیمانکاران و آموزش مسئولین ایمنی کارگاه‌ها، ضمن تأکید بر اعمال مدیریت عالیه و مؤثر با هدف تحقق برنامه‌های دستاورد محور حوزه معاونت روابط کار، موارد ذیل به منظور اجرای بهینه مفاد شیوه‌نامه‌های مورد اشاره ابلاغ می‌گردد:

- ۱- ضرورت به‌سازی مناسب توسط ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها به منظور مشارکت حداکثری سازمان‌ها، موسسات، انجمن‌های صنفی و تشکلات کارگری و کارفرمایی دارای صلاحیت در اجرای برنامه‌های آموزش ایمنی کار در سطح استان؛
- ۲- امکان سیاست‌های تشویقی و اطلاع‌رسانی جامع شیوه‌نامه‌های ابلاغی توسط ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها به منظور بهره‌مندی جامعه کارگری و کارفرمایی کشور از خدمات آموزش ایمنی کار؛
- ۳- تأکید بر نظارت دقیق و مؤثر در اجرای مفاد شیوه‌نامه‌های ابلاغی و پرهیز از هرگونه انحصار و ستارسی‌سازی در معرفی مدرسین دارای صلاحیت و ارائه خدمات آموزشی ایمنی کار به کارگاه‌های مشمول در سطح استان؛
- ۴- تعامل پویا و سازنده با مجریان آموزشی به منظور بهره‌گیری از ظرفیت‌های مدرسین دارای صلاحیت آموزش ایمنی کار با رعایت سر فصل‌ها و منابع آموزشی مورد تأیید مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار مطابق مفاد شیوه‌نامه‌های ابلاغی؛
- ۵- الزام رابطان آموزشی ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها به هماهنگی و تعامل کامل با مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار به منظور اجرای بهینه دوره‌های آموزشی ایمنی کار؛

- ۶- استفاده بهینه از ظرفیت‌ها و امکانات ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها در حدود مقررات به منظور اجرای برنامه‌های آموزشی ایمنی کار؛

در خاتمه با توجه به اهمیت و نقش آموزش ایمنی در پیشگیری از حوادث ناشی از کار و هدف‌گذاری این حوزه معاونت در آموزش یک میلیون نفری جامعه کار و تلاش کشور، یکی از شاخص‌های اصلی ارزشی عملکرد ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها، میزان اجرای برنامه‌های آموزشی در حوزه پیمانکاران و مسئولین ایمنی کارگاه‌های استان تعیین می‌گردد. از اینرو ابازات

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت روابط کار

برستی

شماره: ۵۹۴۶۳۰
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۱۹
پرونده:

کل اجرایی موظفند؛ گزارش عملکرد خود را در راستای مفاد این بخشنامه منظم به مستندات مرتبط به صورت ماهانه به مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار ارسال نمایند.

سید حسن حسینی
معاون وزیر

استاندارد دوره آموزشی عمومی ایمنی و بهداشت کار (ویژه کارگران پیمانکار) به مدت 8 ساعت

ردیف	سرفصل دروس	محتوای دروس	زمان تئوری/ساعت	زمان عملی /ساعت	جمع/ساعت
1	شناسایی اعمال نا ایمن و شرایط نا ایمن در محیط کار	مهمترین خطرات در محیط کار شامل سقوط از ارتفاع، برخورد با ماشین آلات، ریزش دیواره ها و سقف، آتش سوزی و انفجار - شناسایی اعمال ناایمن شامل (بی توجهی به نکات ایمنی و آیین نامه های حفاظت فنی، کار بدون مجوز و عدم توجه به اخطارها، عجله هنگام کار، کار هنگام خستگی و خواب آلودگی، انجام اعمال پر خطر، شوخی هنگام کار و ...) شرایط ناایمن شامل (لبه ها و پرتگاه های بدون حفاظ و علائم هشدار، دستگاه های بدون حفاظ و پوشش های ایمنی، وجود مواد خطرناک در کارگاه، وجود ابزار و دستگاه های معیوب، بی نظمی و ریخت و پاش در کارگاه، وجود عوامل زیان آور در محیط کار مانند سر و صدا، ارتعاش، پرتوهای زیان آور، عوامل شیمیایی، عوامل ارگونومیکی و ... فقدان یا نقص در سیستم تهویه ، فقدان وسایل خاموش کننده حریق)	2	--	2
2	آموزش افراد در مورد استفاده از وسایل حفاظت فردی مناسب و استاندارد و چگونگی بکارگیری آن	لزام تهیه وسایل حفاظت فردی توسط کارفرما و کنترل و نظارت استفاده از آن توسط کارگران، تشریح وسایل حفاظت فردی به عنوان آخرین راهکار ایمنی شامل (انواع عینک و نحوه حفاظت صورت و چشمها، انواع گوشی ها و نحوه حفاظت شنوایی، انواع ماسک و روشهای حفاظت تنفسی، کلاه ایمنی و حفاظت سر، کفش ایمنی و حفاظت پاها، دستکش ها و حفاظت دستها، وسایل حفاظت الکتریکی، هارنس و کمربند های ایمنی و نحوه حفاظت در برابر سقوط و ...)، نمایش و نحوه استفاده از وسایل حفاظت فردی،	2	1	3
3	آشنایی با روشهای پیشگیری و کنترل حوادث شغلی و بیماری های ناشی از کار	تعریف حوادث ناشی از کار - هرم حوادث - علل ایجاد حوادث - ثبت و گزارش شبه حوادث - بهبود شرایط ایمنی محیط کار و انجام اقدامات اصلاحی و حذف و کنترل علل ایجاد حوادث و بیماریهای ناشی از کار	2	--	2
4	آزمون	---	1	--	1
5	جمع	---	7	1	8

استاندارد دوره آموزشی عمومی ایمنی و بهداشت کار (ویژه کارفرمایان پیمانکار) به مدت 20 ساعت

ردیف	سرفصل دروس	محتوای دروس	زمان تئوری/ساعت	زمان عملی /ساعت	جمع/ ساعت
1	آشنایی با عوامل زیان آور محیط کار و شناخت روشهای سیستماتیک پیشگیری و کنترل آنها	مدیریت و شناسایی عوامل زیان آور محیط کار - عوامل فیزیکی (سر و صدا، ارتعاش، نور، پرتوها، عوامل محیطی) عوامل شیمیایی محیط کار، عوامل مکانیکی و ارگونومیک، کنترلهای مهندسی و مدیریتی بهبود شرایط محیط کار	4	--	4
2	آشنایی با حوادث و بیماریهای ناشی از کار و کنترل آنها	تعریف حوادث ناشی از کار - هزینه های مستقیم و غیر مستقیم حوادث - هرم حوادث - علل ایجاد حوادث - ثبت و گزارش شبه حوادث - انجام اقدامات اصلاحی و حذف و کنترل علل ایجاد حوادث و بیماریهای ناشی از کار	4	--	4
3	معرفی سیستمها و الگوهای مدیریت ایمنی و بهداشت کار	معرفی سیستم مدیریت ایمنی کار، سلامت و محیط زیست (HSE-MS) - سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت کار (OHSAS18001)	2	--	2
4	آشنایی با مقررات قانون کار در زمینه ایمنی و آیین نامه های عمومی ایمنی	آیین نامه کمیته های حفاظت فنی و بهداشت کار - آیین نامه مقررات عمومی کارگاهها - آیین نامه های ایمنی و بهداشت کار و الزامات قانونی متناسب با محیط کار	2	--	2
5	آشنایی با اصول و فرایند مدیریت ریسک و آشنایی با حوادث موضوعی مرتبط با هر فعالیت	تعاریف شناسایی خطر - ارزیابی ریسک - ضرورت تدوین پلان های مدیریت ریسک آشنایی با اصول و انواع روشهای شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک	2	--	2
6	تشریح الزامات ایمنی پیمانکاران و بررسی مسئولیت های حقوقی و قانونی کارفرمایان در قبال کارگران	تشریح آیین نامه ایمنی پیمانکاران و آشنایی با مقررات ایمنی - مسئولیت مدیران، سرپرستان و کارگران - مسئولیت کارفرما در قبال پیمانکار - مسئولیت های پیمانکار در قبال کارگران	2	--	2
7	اهمیت و لزوم تهیه و استفاده از وسایل حفاظت فردی	مسئولیت کارفرما در تامین وسایل حفاظت فردی استاندارد و کنترل و نظارت استفاده از آن توسط کارگران، تشریح وسایل حفاظت فردی به عنوان آخرین راهکار ایمنی	2	--	2
8	آزمون	---	2	--	2
9	جمع	---	20	--	20

بکارگماری مسؤلین ایمنی

جدول شماره ۱: استاندارد دوره آموزش عمومی ایمنی ویژه مسئولین ایمنی کارگاه‌ها

ردیف	سرفصل دروس	محتوای دروس	تئوری /ساعت	عملی /ساعت	جمع ساعت
1	آشنایی با اصول و مفاهیم ایمنی	تعاریف ایمنی - خطر - ریسک - ضرورت برنامه های ایمنی و بهداشت کار و مدیریت ریسک	2	--	2
2	آشنایی با انواع خطرات و عوامل زیان آور محیط کار و روش های کنترل آنها	عوامل زیان آور فیزیکی (صدا - ارتعاش - پرتوها - سرما و گرما) - عوامل زیان آور شیمیایی (راههای ورود مواد شیمیایی به بدن - انواع مواد شیمیایی - تاثیر مواد شیمیایی در بدن) - عوامل زیان آور ارگونومیک (اصول مهندسی انسانی - حمل بار دستی - تطابق فضای کار با انسان) - عوامل بیولوژیکی و روانی - روش های بهبود شرایط محیط کار و اقدامات کنترلی مهندسی و مدیریتی	8	--	8
3	آشنایی با انواع خطرات مکانیکی و روش های کنترل آنها	خطرات مکانیکی (حفاظ گذاری دستگاهها و ماشین آلات - خطر برخورد با اجسام و ماشین آلات - گیر کردن بین اجزاء دستگاه ها) - روش های بهبود شرایط محیط کار و اقدامات کنترل مهندسی و مدیریتی	2	--	2
4	ایمنی کار در ارتفاع	خطر سقوط از ارتفاع - جایگاه کار ایمن - پیشگیری از سقوط (تعب حفاظ - سیستم های محدود کننده و متوقف کننده) - دسترسی ایمن به جایگاه کار - نور ایمنی - کمربند ایمنی و طناب نجات (هارنس)	2	--	2
5	شناخت قوانین و مقررات مرتبط با ایمنی و بهداشت کار	فصل چهارم قانون کار - آیین نامه کمیته های حفاظت فنی و بهداشت کار - آیین نامه های حفاظت و بهداشت عمومی کارگاه - الزامات قانونی متناسب با محیط کار (با توجه به نوع فعالیت و کار)	6	--	6
6	تشریح وظایف مسئول ایمنی	تشریح مسئولیت و وظایف مسئول ایمنی مطابق آیین نامه یکارگیری مسئولین ایمنی و مدل خودبازرسی	2	--	2
7	آشنایی با اصول و مبانی ایمنی برق	ایمنی در سیستم های برق رسانی کارگاهی و تجهیزات الکتریکی در صنعت - عوامل موثر در بروز برق گرفتگی و روشهای پیشگیری از آن در صنعت - ایمنی کار با برق فشار قوی - سیستم اتصال به زمین (ارتینگ) - فیوز های محافظ جان - آتش سوزی و انفجار ناشی از برق	2	--	2
8	آشنایی با اصول و مبانی ایمنی حریق	مفاهیم اولیه حریق - علل رخداد حریق - مدیریت پیشگیری از حریق - سیستم های اعلام و اطفای حریق - آشنایی با خاموش کننده های دستی و نحوه استفاده از آنها - کار عملی اطفاء حریق با کپسول آتش نشانی	2	2	4
9	آشنایی با علل وقوع حوادث شغلی و روش های پیشگیری و کنترل آنها	تعریف حوادث ناشی از کار - هرم حوادث - علل ایجاد حوادث - اعمال نا ایمن و شرایط نا ایمن - هزینه های مستقیم و غیر مستقیم حوادث - تجزیه تحلیل شبه حوادث و حوادث ناشی از کار - ثبت و تهیه گزارش حوادث به مراجع قانونی - روش های کنترل حوادث متناسب با نوع کارگاه	6	--	6
10	اهمیت و لزوم استفاده از وسایل حفاظت فردی	معرفی وسایل حفاظت فردی و کنترل و نظارت استفاده از آنها - حفاظت از سر، چشم، گوش، دست و پا، سیستم تنفس و ...	2	2	4
11	آزمون	--	2	--	2
12	جمع	--	36	4	40

جدول شماره 2: استاندارد دوره آموزشی شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک ویژه مسئولین ایمنی کارگاهها

ردیف	سرفصل دروس	محتوای دروس	زمان تئوری/ساعت	زمان عملی/کارگاهی /ساعت	جمع/ساعت
1	بررسی مفاهیم ریسک و کلیات فرآیند مدیریت ریسک	ترمیم‌نویزی و تعاریف شناسایی خطر - ارزیابی ریسک - ضرورت تدوین پلان های مدیریت ریسک- معرفی و تشریح شناسایی خطرات و مدیریت ریسک	2	--	2
2	تشریح روشهای شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک	معرفی و تشریح روشهای شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک (JSA, WILLIAM FINE ,FMEA)	6	--	6
3	برگزاری کارگاه آموزشی شناسایی خطر و ارزیابی ریسک	برگزاری کارگاه آموزشی تکنیک های شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک (JSA, WILLIAM FINE ,FMEA) و مطالعات موردی و تشریح اقدامات اصلاحی و پیشگیری از خطرات و کنترل ریسک	---	6	6
4	آزمون	---	---	2	2
5	جمع	---	8	8	16